

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Södertörns högskola	Huvudområde/examen Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska	ID-nr A-2021-02-5047
--	---	--------------------------------

Bedömning av utvalda bedömningsområden

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet **Utformning, genomförande och resultat**

Bedömning i den tidigare utvärderingen: *Inte tillfredsställande*

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls inte. Bedömargruppen menar att studenterna inte får fördjupade kunskaper i litteraturvetenskap, och därmed finns en obalans mellan det litteraturvetenskapliga och det språkvetenskapliga ämnesinnehåll som krävs för yrkesutövningen. Bedömargruppens menar att det litteraturvetenskapliga innehåll som krävs för yrkesutövningen är eftersatt. Det framgår att utbildningens språkvetenskapliga innehåll är en styrka, och bedömargruppen rekommenderar lärosätet att komma tillrätta med obalansen och stärka arbetet med att ge studenterna fördjupade kunskaper i litteraturdidaktik.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls inom UVK men de fördjupade kunskaperna säkerställs inte i inriktningen svenska. Inom UVK finns olika kurser under hela utbildningen då studenterna övar på att förstå vetenskapliga texter, föra diskussioner om valet av forskningsmetoder och bedöma olika metoders betydelse för undersökningars resultat. Kontinuerligt under utbildningen får studenterna kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet på ett tillfredsställande sätt. I språkvetenskapligt och språkdidaktiskt inriktade kurser, och i viss mån även de med litteraturvetenskaplig och litteraturdidaktisk inriktning, får studenterna möjlighet att studera, diskutera och pröva ämnesspecifika och ämnesdidaktiska frågeställningar och teorier i relation till kvantitativa och kvalitativa vetenskapliga metoder och beprövad erfarenhet. Det är dock inte tydligt hur lärosätet säkerställer att studenterna har fördjupade kunskaper om vetenskapsteori och kvalitativa men framför allt kvantitativa forskningsmetoder. Bedömargruppen menar därmed att lärosätet möjliggör måluppfyllelse, men kan konstatera att lärosätet genom självvärdering och intervjuer inte visar att måluppfyllelse säkerställs genom olika lärandeaktiviteter i relation till examinationer inklusive självständigt arbete.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inte. En intern utvärdering har lett till en översyn av hur undervisningen forskningsanknyts. Lärosätet har sedan vidtagit flera åtgärder, exempelvis att diskussion av och reflektion kring forskningstexter ingår som ett moment i alla UVK-kurser. Reflekterande uppgifter sker även under VFU. Lärosätet ger även exempel på aktiviteter som är inriktade mot studentens erfarenheter av skrivande i skolmiljö och utvecklingen av den egna

akademiska litteraciteten, inbegripet skrivförmåga, men även mot frågor om litteraturläsningens villkor och möjligheter. Det finns ett fåtal exempel på examination. Bedömargruppen har svårt att se hur lärandemål, lärandeaktiviteter, examinationsformer och betygskriterier hör samman och hur progressionen säkerställs, framför allt när det gäller att bidra till att utveckla yrkesverksamheten och kunskapen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik. Trots att UVK bidrar till måluppfyllelse anser bedömargruppen att oklarheterna inom inriktningen svenska innebär att utbildningen i sin helhet inte möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Utbildningen omfattar kurser i vilka studenterna reflekterar kring didaktiska frågor, och senare kurser ger en fördjupning där bland annat didaktik och ämnesdidaktik kopplas samman. Lärosätet har även varierande examinationsformer såsom seminarier, skriftliga inlämningar och trepartssamtal under VFU. En bedömningsmatris används för att bedöma studenternas förmåga. Utbildningen innehåller olika praktisknära övningar och den interkulturella profilen verkar ha direkt relevans för yrkesutövningen. Det framgår dock att studenternas didaktiska förmåga säkerställs relativt sent i utbildningen, vilket lärosätet ser som ett utvecklingsområde. Bedömargruppen instämmer i detta. Lärosätet arbetar, om än inte helt systematiskt, för att ytterligare stärka banden mellan högskoleförlagd utbildning och VFU liksom samarbetet mellan lärare inom UVK, språkvetenskap, språkdidaktik, litteraturvetenskap och litteraturdidaktik.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Inom UVK ger flera kurser möjlighet att planera och genomföra undervisning. Lärosätet använder sig bland annat av casemetodik, seminarier, dramagestaltning och individuella skriftliga uppgifter. VFU utgör en viktig del här med flera olika moment och examinationer som bidrar till måluppfyllelsen. Utbildningen har en profilerande inriktning mot skolmiljöer och undervisningsgrupper, där eleven inte har svenska som sitt modersmål. Utbildningen innehåller därför flera lärandeaktiviteter där studenterna ska utveckla sin förmåga att planera undervisning i syfte att stimulera varje elevs lärande och utveckling, med hänsyn tagen till språkliga förutsättningar och förmågor. Bedömargruppen menar att en sådan profilering är välmotiverad, men att den också kan snäva in utbildningen på ett sätt som inte helt främjar intentionen att bidra till interkulturell förståelse och därmed social integration. Bedömargruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Bedömargruppen ser att flera delar av målet ingår och examineras i utbildningen, såsom beaktande av vetenskapliga, samhällreliga och etiska aspekter, men att vissa delar kan bli starkare, exempelvis hållbar utveckling. Lärosätets interkulturella profil bidrar till att ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen. Det finns flera exempel på hur studenterna möter jämställdhetsperspektivet i olika kurser och perspektivet stärks också av att en del lärare också bedriver forskning inom området. Bedömargruppen anser att studenterna förbereds för att kunna beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i sin egen pedagogiska verksamhet.

Lärosätet har genomfört två omfattande utvärderingar av utbildningen, 2016 och 2017. Det framgår också att utbildningen följs upp systematiskt i olika beslutande och beredande organ. Lärosätet har systematiska kursvärderingar som man ofta kompletterar med mer formativa utvärderingar under pågående kurs, eller mot slutet av kursen. Det finns även en inriktningsansvarig som studenter kan ta kontakt med för att framföra sina synpunkter på utbildningen. Studenterna får sedan återkoppling av resultaten genom att kursansvariga lärare sammanfattar och kommenterar de åsikter som studenter lyft i kursvärderingar. Resultatet publiceras också på programwebben. Bedömargruppen anser därmed att utbildningens innehåll, genomförande och examination följs upp men rekommenderar lärosätet att se över hur det systematiska kvalitetsarbetet operationaliseras just för

svensklärodbildningen. Lärosätet har vidare ett väl utvecklade studentuppföljningssystem och åtgärder vidtas för att ge studenterna stöd att fullfölja utbildningen under den planerade studietiden. Bedömningsformer och stödfunktioner som är kopplade direkt till undervisning och examination bidrar till ökad genomströmning."

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Bedömning i uppföljningen: *Tillfredsställande*

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Åtgärdsredovisning vid uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Lärosäte: Södertörns högskola

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet:
Svenska

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt i UKÄ:s utbildningsutvärdering. Mallen består av de bedömningsområden som ingår i en utbildningsutvärdering:

- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Studentperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Mallen ska användas för de bedömningsområden som erhållit omdömet Inte tillfredsställande. Vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande framgår av UKÄ:s beslut och bedömggruppens yttrande (se det samlade omdömet för examenstillståndet som inleder yttrandet). För de bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande ska inte någon redovisning göras.

Processen för uppföljning finns beskriven i dokumentet *Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet* (UKÄ 2018). För information om de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering, se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018). Ytterligare instruktioner följer nedan:

- Åtgärdsredovisningen indelas i enlighet med rubrikerna som framgår i mallen nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om. Eftersom redovisningen endast ska omfatta de bedömningsområden som bedömts som Inte tillfredsställande kan rubrikerna för de Tillfredsställande bedömningsområdena tas bort.
- Varje bedömningsområde består av bedömningsgrunder och i vissa fall även mål. Lärosätet ombeds att endast fokusera på den bedömningsgrund/mål eller del av bedömningsgrund/mål som bedömts ha brister. Yttrandets olika delar, utbildningsvetenskaplig kärna och ämnes- och ämnesdidaktiska studier, är ett stöd i detta arbete. Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna. Eventuella bedömningsgrunder/mål eller delar av bedömningsgrunder/mål som inte bedömts ha brister behöver inte redogöras för.

- De åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen ska vara genomförda och ska beskrivas så att de kan relateras till utbildningens tidigare uppläggning.
- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, det vill säga den ska inte inkludera länkar. Nya eller reviderade kursplaner och utbildningsplaner laddas upp i UKÄ Direkt. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.
- Om åtgärdsredovisningen relaterar till åtgärder som gäller lärar- eller handledarresurser ska tabell över personal fyllas i som bilaga till åtgärdsredovisningen. Tabellen omfattar i så fall all personal på utbildningen, men det ska framgå vilka ändringar som skett sedan utvärderingen genomfördes.
- Redovisningen för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat ska inte överstiga 16 000 tecken (med blanksteg), exklusive mallens rubrik och inledande text. För övriga bedömningsområden gäller max 8 000 tecken (med blanksteg) per bedömningsområde, exklusive mallens rubrik och inledande text. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast 2021-02-18. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 1: visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete

Mål 2: visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen

Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 3: visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik

Mål 4: visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

Måluppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 6: visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling

Jämställdhet: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Mål 1

Analys

Lärosätets analys av bedömargruppens kritik är att den påpekade obalansen mellan de litteratur- och språkdiraktiska delarna i utbildningen, beror på att de didaktiska momenten och fokus på aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete har varit otillräckliga på de litteraturvetenskapliga delkurserna. Att ämnesdidaktiken till övervägande del har omhändertagits på de språkvetenskapliga kurserna, har också resulterat i för svag ämnesdidaktisk progression mellan de olika terminerna.

Åtgärder

Utöver att åtgärder vidtagits för att stärka den ämnesdidaktiska kompetensen i litteraturvetenskap, bl.a. ett litteraturdidaktiskt symposium ht 2020 och två särskilda utlysningar av interna forskningsmedel riktade mot ämnesdidaktik i gymnasieskolan, särskilt litteraturdidaktik, har åtgärdsarbetet inriktats på två områden: att utöka de litteraturdidaktiska inslagen och fokus på aktuell forskning i relevanta kurser under hela utbildningen och att se över progressionen mellan kurserna avseende särskilt litteraturdidaktik.

Under hösten 2020 har en genomgång av samtliga kurser och kursplaner i inriktningen svenska (1–120 HP) genomförts av en arbetsgrupp bestående av två lektorer från litteraturvetenskap och kursansvarig lärare från svenskämnet. Som ett resultat har alla kurser reviderats, bl.a. genom att fyra delkurser omarbetats i sin helhet, med utveckling av nya lärandemål, examinationsuppgifter, betygsriterier och lärandeaktiviteter. Samtliga litteraturlistor har uppdaterats med avseende på litteraturdidaktiska perspektiv och aktuell litteraturdidaktisk forskning för att nå en bättre balans mellan ämnesdidaktiska perspektiv inom språk- respektive litteraturdidaktik.

En progressionsplan gällande ämnesdidaktik och forskningsförankring har utformats. Denna utgår, liksom kursplanerna i ämneslärarprogrammet på lärosätet, från kurser om 30 hp vardera (bil. 1) och baseras på två vägledande principer: a) att introducera begrepp, och perspektiv tidigt i utbildningen för att senare fördjupa dessa b) att studenterna ska ges möjlighet att först utveckla och utforska egna förmågor och sedan gå över till att vägleda elevers utveckling av förmågan. Planen har presenterats för ämneskollegierna och kommer att presenteras och diskuteras vid de planeringsmöten med undervisande lärare som hålls varje termin.

Nedan presenteras de viktigaste förändringarna kursvis.

Svenska I: Under denna kurs introduceras skolämnet svenska och dess grundläggande områden och begrepp, ämnesdidaktisk teori och metod och studenterna får utveckla sin förmåga att delta i boksamtal.

För att stärka det litteraturdidaktiska inslaget har följande lärandemål lagts till: Efter genomgången kurs kan studenten: ”redogöra för grundläggande ämnesdidaktiska begrepp inom litteratur- och språkvetenskap” samt ”redogöra för olika typer av bok- och textsamtal om litterära texter utifrån skilda syften”.

Under delkursen *Språk, litteratur och lärande* introduceras grundläggande ämnesdidaktiska begrepp och forskning bl.a. genom att de får läsa en avhandling om skolämnet svenska. Examinationen på delkursen består av en individuell hemtentamen med en språk- och en litteraturvetenskaplig del, och studenterna ska enligt betygskriterierna ”kunna definiera och reflektera kring grundläggande ämnesdidaktiska begrepp”. I den tidigare versionen av delkursen introducerades studenterna endast till en typ av boksamtal, medan de nu genom seminarieövningar och tillägg i litteraturlistan introduceras även för andra typer av boksamtal.

Svenska II: Progressionen i denna kurs består i en övergång till att leda och planera olika typer av lärandeaktiviteter som studenterna själva övat sig i under *Svenska I*. Dessutom fördjupas kunskaperna om litteraturdidaktiska undervisningsmetoder, aktuell forskning och bedömning.

Följande lärandemål har lagts till: Efter genomgången kurs kan studenten: ”självständigt välja och motivera olika typer av textsamtal för skilda syften” och ”på ett fördjupat sätt bedöma elevers samtal om skönlitteratur”. Kursen har sedan tidigare innehållit moment av litteratursökning, vilka nu har utökats. Under två av kursens delkurser (en litteratur- och en språkinriktad) ingår seminarier där studenterna ska presentera framsökta ämnesdidaktiska artiklar muntligt på ett seminarium.

För att ge utrymme för tillämpning och fördjupning av hur det litteraturhistoriska stoffet kan omsättas i klassrummet har delkursen *Dramatisk gestaltning och didaktisk praktik* utvecklats. Tidigare arbetade studenterna enbart med bedömning under språkvetenskapliga delkurser. I den nya delkursen har lärandeaktiviteter för bedömning av arbete med skönlitteratur utvecklats. Bl.a. ska studenterna, med utgångspunkt i litteraturen, diskutera didaktiska val inför planerandet av ett textsamtal, som t.ex. vilka förkunskaper eleverna behöver för att konstruktivt kunna delta i textsamtalet och vilken typ av bedömning textsamtalet ska leda till. Därefter formulerar studenterna instruktioner till textsamtalet och genomför ett rollspel där medstudenter får agera elever. Som en del av den avslutande

hemtentamen diskuterar studenterna möjligheter och begränsningar till lärande och bedömning i samband med textsamtal i relation till observationer av rollspelen och aktuell forskning.

Svenska III: Progressionstanken på denna kurs är att perspektiv som tidigare introducerats fördjupas i relation till varandra, aktuell forskning och litteraturdidaktisk teori, med särskilt fokus på analys av skönlitteratur och elevtexter.

Flera lärandemål som rör ämnesdidaktik har lagts till, t.ex.: Efter avslutad kurs kan studenten: ”kommentera, diskutera och bedöma elevers kreativa skrivande och skriftliga bearbetningar av skönlitteratur på ett fördjupat sätt” och ”diskutera hur normer rörande kön, klass, etnicitet och sexualitet relaterar till reception, litteraturhistorieskrivning och kanoniseringsprocesser i modern tid samt relatera dessa perspektiv till skolans styrdokument”.

En ny delkurs har utvecklats: *Modern litteratur, makt och media ur ett didaktiskt perspektiv*, där studenterna utifrån litteraturdidaktisk forskning ska diskutera vilken roll föreställningar om ’identitet’ och ’erfarenhet’ kan spela i skönlitteratur och hur dessa aspekter kan användas i undervisning. Nya seminarieuppgifter har utvecklats för att säkerställa att fördjupade kunskaper om tidigare introducerade perspektiv, t.ex. kanoniseringsprocesser uppnås.

En ny version av delkursen *Kreativt skrivande* har utvecklats, med namnet *Skönlitterärt skrivande som didaktiskt verktyg*, där lärandeaktiviteter som explicit berör bedömning och återkoppling har lagts till. T.ex. får studenterna öva på att ge skriftlig och muntlig återkoppling till elever i samband med att de analyserar autentiska elevtexter. Kursen examineras bl.a. genom att studenterna ska reflektera skriftligt och muntligt över hur kreativa skrivövningar kan realiseras i arbete med eleverna.

Svenska IV: Progressionstanken med denna kurs är att studenterna ska nå fördjupning kring ämnesdidaktiska och ämnesrelevanta perspektiv, samt säkerställa att de efter avslutade ämnesstudier har fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

En ny delkurs, *Tematiska studier ur ett litteraturdidaktiskt perspektiv*, har utvecklats där moment rörande vad, hur och varför litteraturhistoria kan undervisas, behandlas. För att säkerställa att de litteraturdidaktiska perspektiven behandlas och fördjupas har följande lärandemål har lagts till: ”diskutera och kritiskt utvärdera relevanta läromedel” och ”på ett fördjupat sätt kunna redogöra för hur litteraturhistoriska aspekter kan omsättas i pedagogisk praktik för ungdomar”. Kunskapen säkerställs genom en muntlig presentation av ett litteraturhistoriskt upplägg som studenterna presenterar och diskuterar utifrån litteraturdidaktisk och litteraturhistorisk forskning. Därmed fördjupar studenterna sin

förmåga att göra analyser med kopplingar till litteraturdidaktisk teori och att omsätta litteraturhistoriska kunskaper i praktik.

Mål 2

Analys

Lärosätets analys av de påpekade bristerna gällande studenters kunskaper i forskningsmetoder och vetenskapsteori, så som de bl.a. framkommit i både språk- och litteraturvetenskapliga uppsatser, är att dessa hänger samman med att studenterna under utbildningen inte förberetts tillräckligt på att värdera, beskriva och tillämpa metoder och då särskilt kvantitativa metoder. Kurserna har inte heller haft tillräcklig fokus på progression när det gäller vetenskapsteori och forskningsmetoder.

Åtgärder

Åtgärdsarbetet har därför inriktats mot att förstärka moment i utbildningen som rör vetenskapsteori och forskningsmetoder, särskilt kvantitativa, och progressionen mellan olika kurser i detta avseende, enligt ytterligare en progressionsplan för vetenskapsteori och metod som tagits fram.

Svenska I: Under delkursen *Skrivande och språklig variation* skrivs ett mindre, vetenskapligt arbete som bygger på att tolka kvantitativa data, vilket ger studenterna en första introduktion till forskningsmetoder och särskilt kvantitativ metod. Genom att välja ut hur data presenteras i relation till frågor läggs en grund till att kritiskt kunna välja och motivera metod.

Svenska II och III: Progressionen i dessa kurser består i att studenterna här genom olika uppgifter som lagts till under flera delkurser får öva sin förmåga att använda vetenskapliga begrepp i analyser, och att både muntligt och skriftligt argumentera för sin analys. I examinationen säkerställs att studenterna tillämpar litteraturdidaktiska begrepp vid dessa analyser. I Svenska III ligger fokus på att tillämpa analysmetoder, bl.a. inom delkursen *Funktionell textanalys för textarbete i skolan*. Inom delkursen har en workshop lagts till, där studenterna tränas i att motivera analysvariabler med utgångspunkt i relevanta teorier, tillämpa dem kvantitativt och kvalitativt samt utvärdera dem. De tränas även i att analysera egna resultat av t.ex. en elevtextanalys ur ett didaktiskt perspektiv.

Svenska IV: En ny delkurs i *Teori och metod* har utvecklats för att tillgodose behovet av fördjupade kunskaper i vetenskapsteori och kvantitativa metoder och stärka progressionen i relation till den teori- och metodkurs som finns inom UVK, där framförallt kunskaper i vetenskapsteori tillgodoses. Dessa kunskaper fördjupas på denna ämnesinriktade kurs som behandlar för ämnena relevanta teorier och analysmetoder. Detta görs bland annat genom att momentet om kvantitativ metod från Svenska I följs upp genom att kvantitativa metoder värderas och diskuteras, och genom fördjupad diskussion av kvalitativa metoder. I den skriftliga examinationen ingår att ”jämföra olika språk-, litteratur- och ämnesdidaktiska metoder” och att argumentera för både ett litteraturvetenskapligt och ett språkvetenskapligt uppsatsämne genom att bl a. Tydliggöra och motivera valda frågeställningar, syfte, metod och teori”. På så vis säkerställs förmågan att motivera val av metod och att relatera såväl ämne som forskningsdesign. Enligt betygsriterierna ska studenterna särskilt motivera frågeställningarnas didaktiska relevans.

För att säkerställa att studenterna har tillgodogjort sig undervisningen gällande metod och vetenskapsteori innan avslutad utbildning har en översyn av rutinerna för examination av självständiga arbeten genomförts. Redan tidigare har de examinerats av en lektor vid det ämne som studenten skriver inom (svenska eller litteraturvetenskap). Efter ventileringsstillfället hålls ett samordningsmöte med examinatorerna. Sedan självvärderingen har ytterligare samordningsmöten för också handledare införts.

Mål 3

Analys

Lärosätets analys av bedömargruppens kritik är att bristerna är relaterade till att studenterna under utbildningen i otillräcklig grad har introducerats till relevant forskning, i synnerhet inom det litteraturdidaktiska fältet, och inte erbjudits tillräckliga möjligheter att utveckla och tillämpa detta i relation till kunskapsutveckling och yrkesverksamheten.

Åtgärder

Åtgärdsarbetet har därför inriktats mot att stärka litteraturdidaktisk forskningsförankring under utbildningen samt skapa en tydligare progression för detta med grund i den progressionsplan som tagits fram, för att säkerställa att studenterna efter genomgången utbildning har förmåga att tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter och relevanta forskningsresultat. Dessutom har åtgärder vidtagits för att stärka samarbetet mellan de lärare som medverkar i utbildningen, för att bidra till långsiktig utveckling, bl.a. genom att ett ämnesdidaktiskt råd håller på att inrättas där företrädare för både ämnet svenska och litteraturvetenskap ingår.

Svenska I & II: Lärandemål har lagts till i dessa kurser för tillse att studenterna övas i reflektionsförmåga, t.ex. i *Svenska II* där studenterna efter genomgången kurs ska kunna ”självständigt och i dialog med andra analysera och tolka skönlitteratur i olika genrer och från skilda tider samt reflektera över tolkningarnas förhållande till olika historiska, kulturella och didaktiska kontexter”. I hemtentamen i delkursen *Språk, litteratur och lärande* ska studenterna välja ut aspekter ur ett skönlitterärt verk som vore intressanta att fokusera på i undervisning. Genom betygskriterierna säkerställs att studenterna har genomfört en analys på grundläggande nivå och förankrat analysen i kurslitteraturen och forskning genom definitioner av ämnesdidaktiska begrepp.

Svenska III: I kursen sker progression genom att studenterna får utveckla sin förmåga att tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter och aktuell forskning genom att forskningsperspektiv anläggs på didaktiska praktiker. Enligt ett lärandemål ska studenten efter avslutad kurs kunna: ”självständigt och i dialog med andra tolka, förhålla sig till och anlägga normkritiska perspektiv på modern litteratur och omsätta dessa färdigheter i didaktisk praktik i ämnet svenska på gymnasiet”.

Detta övas bland annat i den nya delkursen *Modern litteratur, makt och media ur ett didaktiskt perspektiv*, där studenterna med utgångspunkt i litteraturdidaktisk forskning diskuterar föreställningar om ’identitet’ och ’erfarenhet’ i skönlitteratur i relation till egna och andras erfarenheter och undervisning. Den litteraturdidaktiska reflektionsförmågan utvecklas genom diskussion av hur litterära gestaltningar av kön, sexualitet, etnicitet och klass kan användas i skolans värdegrunds- och demokratiarbete. I en seminarieuppgift ska studenterna utifrån Lagerlöfs verk diskutera ”hur en kan gå till väga vid undervisning på ’besvärlig’ litteratur” (dvs kanoniserad litteratur som med tiden kommit att framstå som exempelvis rasistisk) i relation till skolans demokratiuppdrag. För att säkerställa att de litteraturdidaktiska perspektiven fördjupas examineras delkursen bland annat genom att studenterna i sina hemtentor ska skissera ett lektionsupplägg för hur sådan litteratur kan hanteras i relation till läroplaner och aktuell forskning. I denna delkurs fördjupas och problematiseras därmed den kanondiskussion som tidigare kurser har initierat.

Svenska IV: På denna kurs sker ytterligare progression som synliggörs bl.a. i lärandemål som att studenterna ska kunna ”reflektera över och kunna diskutera teorier och metoder inom det aktuella forskningsområdet i relation till andra närliggande forskningsområden och deras metoder”. I den nya delkursen *Tematiska studier ur ett litteraturdidaktiskt perspektiv* fördjupas studenternas förmåga att förhålla sig till forskning genom att de självständigt ska söka och presentera litteraturdidaktisk forskning. I den skriftliga tentamen ska studenterna reflektera över ett didaktiskt problem som gäller litteraturhistoria utifrån bl.a. ämnesdidaktisk forskning. Vid examinationen säkerställs krav på självständighet och reflektionsförmåga bl.a. genom följande betygskriterium: ”Du kan, självständigt och i dialog med andra, jämföra och

analysera olika uttrycksformer och skrivsätt inom modern litteratur ur dels ett litteraturhistoriskt, dels ett litteraturdidaktiskt perspektiv”.